

Ser, estar, ficar, haver and *ter* against *ha, bli* and *være*

Who said it was easy to describe feelings and sensations?

Diana Santos

ILOS

`d.s.m.santos@ilos.uio.no`

15. mai 2013

Presenting the cast

From the Portuguese language:

ser to describe permanent, essential, inherent properties

estar to describe temporary, accessory, external states

haver to describe existence

ter to describe possession

ficar to describe change or permanence in a state

From the Norwegian language:

bli to describe change or permanence in a state

være to describe states or properties

ha to describe possession

Presenting the plot

- ① What translates what?
- ② Which properties of the text influence the translation of these verbs?
- ③ What is especially difficult to understand, for learners?

Presenting the setting

PoNTE: **teaching** motivation

- teaching Portuguese to (mainly) Norwegians
- having translation as one of the skills I teach
- comparing (student) translations as the best way to expose them to the complexity of the task

PoNTE: **research** motivation

- language differences as a way of understanding language
- corpus-based grammar of Portuguese
- novel corpus-based interfaces (as e.g. for FLAIP)

PoNTE: **P**ortuguese-**N**orwegian **T**ranslation **E**xamples

First act

Compiling PoNTE:

- 1 Ca. 20 students/participants, during 5 semesters, corresponding to translation assignments in POR1102 (P to N) and POR2101 (N to P)
- 2 Reuse of the DISPARA interface (already used in Squirrel, COMPARA and CorTrad) with syntactic analysis of Portuguese by PALAVRAS (Bick, 2000)
- 3 Human alignment revision
- 4 (Human annotation of special interesting cases)

Results (per today, 15 May 2013):

- 23 different source texts (9 Norwegian), corresponding to 5121 sentences, 105,845 words in Portuguese and 99,408 words in Norwegian
- 166 translations (translation pairs), max. number of translations per text: 14, min: 2
- 466 source sentences in Portuguese; 318 source sentences in Norwegian

Second act

Frequencies of the particular actors in PoNTE:

Verb	Occurrences	Occurrences	Verbform
		2034	er
		692	har
ser	2622	608	var
ter	846	201	være
estar	502	198	hadde
haver	210	196	blir
ficar	147	162	ble
å være	2909	138	ha
å ha	1035	134	bli
å bli	539	66	vært
		47	blitt
		7	hatt

Third act I

- Å **bli** godt kjent med noen innebærer å få vite hvordan de virkelig **er**.
→ Chegar a conhecer bem alguém inclui ficar a saber como realmente **são**.
- Só quando a vida adopta a invenção, porque dela se pode servir, **é** que a palavra do escritor sobrevive e abandona o ninho onde nasceu. → Kun når livet adopterer denne oppfinnelsen, fordi den kan **bli** brukt, **er** det at forfatterens ord overlever og forlater redet hvor den **ble** født.
- A cidade do Rio de Janeiro costuma **ser** caracterizada como um espaço de contrastes polarizado, seja no plano geográfico, seja nos planos social e econômico. → Byen Rio de Janeiro pleier å **bli** karakterisert som et sted med polariserte kontraster, enten det er snakk om det geografiske planet eller det sosiale og økonomiske planet.

Third act II

- E **fique** muito contente de ter uma bolsa: como dizem nossos detratores, você deveria **ficar** «muito feliz de **estar sendo** pago para estudar». → Og **blir** veldig glad for å ha et stipend: som våre motstandere sier, du burde **bli** «veldig glad for å **bli** betalt for å studere».
- **Tenho** certeza, senhoras e senhores, de que este **será** o século das mulheres. → Jeg **er** sikker, mine damer og herrer, på at dette vil **bli** kvinnesenes århundre.
- Mas isso **era** na mercearia do Sr. Mário, porque na outra que **havia** ao pé de minha casa, a do Sr. Manel... **era** ainda um bocadinho pior
→ Men det **ble** alltid butikken til Sr. Mário, fordi den andre vi **hadde** i gangavstand fra huset mitt, den til Sr. Manel... den **var** enda litt værre.
- O mal, quando **há**, **está** naquilo que elas nomeiam. → Når det finnes ondskap, **er** det i det som **blir** navngitt.

bli (539) - ser (2622)	353	haver (92)	
bli (539) - estar (502)	51	haver - bli	6
bli (539) - ficar (147)	69	haver - vare	47
ficar (40)		estar (196)	
ficar - bli	20	estar - være	154
ficar - være	20	estar - bli	25
		ter (385)	
		ter - ha	258
		ha (584)	
		ha - ter	275

Questions raised

- What are the distinctions that the two languages do in different ways? Or, what distinctions are not perceived by the other language?
- Are there obvious preferences that can result in pedagogical materials (for both speaking and translating)?

From: basic material for *Ziriguidum!*

To:

- Det **blir** imidlertidlig med forventninger. → **Ficámos** cheios de expectativas, infelizmente goradas. (Aftenposten, Kultur side 13, 12. mai 2013)
- Huset kunne ha **vært** hvor som helst. → A casa podia **ser** em qualquer lado.